

Rejse til Nordtyskland og Dybbøl

24022025

Hold 3A – 2. -12. marts 2025

Grænselandet mellem Tyskland og Danmark bliver der kastet lys over på dette kursus. Efter opholdet på højskolen rejser vi af sted mod grænseområdet, hvor vi blandt andet skal besøge Dannevirke med Valdemarsmuren og den danske højskole Jaruplund, som er et kulturelt kraftcenter syd for grænsen. Vi besøger Dannevirke, og vi krydser også grænsen nordpå og besøger Dybbøl Banke og Sønderborg.

Det danske mindretal i Slesvig består i dag af ca. 50.000 mennesker, som taler både dansk og tysk. Det tyske mindretal på den danske side udgør ca. 15.000 mennesker. De to mindretal er i dag et bevis på, at en grænsedragning kan ske i fredelig sameksistens. Området er fyldt med historie og fædrelandskærlighed, og på rejsen skal vi besøge mange af de historiske steder, vi skal tale med lokalbefolkningen og opleve kulturen helt tæt på.

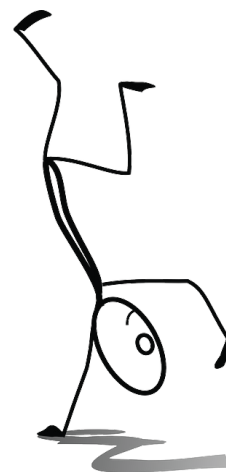
Kurset starter med fem dage på Marielyst, hvor vi klæder dig på til alt det spændende, du skal opleve, og herefter tager vi på fem dages rejse med bus. Vi sejler over fra Gedser og kører til Flensborg, som udflugterne udgår fra.

Rejseholdet kører parallelt med **Hold 3: Tyskland** med kursusforløbene Lyt til klassiske tyske værker og Kunstskele a la Bauhaus. De tre hold har fælles aktiviteter på skolen. Også maden, sangene og foredragene i løbet af ugen vil have et strejf af grænselandet og Tyskland. Rejseholdet er i Musiklokalet.

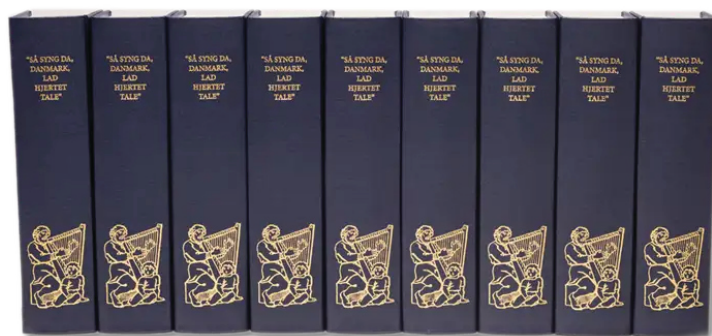
Kursusleder: Casper Dalboe

Faste tidspunkter hver dag

Kl. 7.30: Gotvedgymnastik i Koncerthuset (KH)
(mandag og tirsdag 7.15)
Kl. 8-9: Morgenbuffet i spisesalen (SS)
Kl. 9-9.45: Morgensamling (KH)
Kl. 12.30: Middag (SS)
Kl. 15: Kaffe og kage i spisesalen (SS)
Kl. 18: Aftensmad (SS)
Fra kl. 20: Aftenkaffe og kage i dagligstuen (DS)

- 14.30 - 16.30 **Ankomst og modtagelse** ved Peter Søvad, Jesper Bertelsen og Malene Bjerre
- 15.00 - 16.30 Kaffe i dagligstuen
- 16.30 - 17.15 **Orientering om højskolen og undervisningen** ved Casper Dalboe, Jesper Bertelsen og Malene Bjerre

- 19.30 **Tyskland og tyskere i Højskolesangbogen.**
Danmarks store naboland har påvirket os gennem masser af år. Vi synger os igennem de spor, det har sat sig i Højskolesangbogen. Med Peter Søvad (KH)

Mandag d. 3. marts

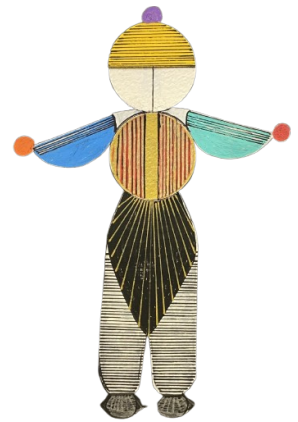
9.00 - 9.45 **Morgensamling** med Malene Bjerre + kursets lærere

10.00 - 12.00 **Kursusforløb:**

Nordtyskland/Dybbøl: Introduktion + grænselandets historie år 700-1920 (Klaus Bjerre) + 1864 og dansk erindring (Casper Dalboe)

Klassiske tyske værker: Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem
Requiem er ikke en egentlig dødsmesse, men en messe for de levende. Messen er et budskab om det meningsfulde ved at være blandt de levende, når man som Brahms netop havde oplevet to dødsfald i den nærmeste familie. Vi hører hele værket i fuld længde.

Kunstskole a la Bauhaus: Intro og Bauhaus' historie. Grundformer, balance, kontrast. Vi arbejder med collager.

14.15 - 15.00 **Kursusforløb, fortsat**

15.30 - 17.15 **Alle - to valgmuligheder:**

Enten: **Dilemma!** Livet er fyldt med dilemmaer – og måske kan vi lade os inspirere af grænselandets fredelige sameksistens til også at lære at leve i sameksistens med dem, der mener noget andet end os? Samtaleværksted med Thomas Bjerre (KH)

Eller: **Åbent værksted** med Ginalina Gendy + frivillige (Værksted)

19.30 **Alle: Film: Erna i krig**

Året er 1918. 1. Verdenskrig hærger i Europa, mens Erna lever et stilfærdigt liv hjemme i Sønderjylland, hvor hun bor med sin enfoldige søn, Kalle. En dag banker den lokale landbetjent på hendes dør for at hente Kalle til krigstjeneste for Det Tyske Kejserrige, men Erna har ikke til sinds at sende sin eneste søn til skyttegravskrigen. Hun må selv gribe til handling, hvis Kalle skal reddes fra den sikre død. Intro ved Casper Dalboe

Aftenvagte: Casper Dalboe

9.00 - 9.45 **Morgensamling** med Mikkel Thomas

10.00 - 12.00 **Kursusforløb:**

Nordtyskland/Dybbøl: Gunvor Vestergaard fra Grænseforeningen fortæller om den dansk-tyske hverdag (fælles) + Verdens bedste grænse? Samtale på holdet (Casper Dalboe)

Klassiske tyske værker: Bachs Brandenburger-koncerter
Brandenburgkoncerterne er navnet på seks koncerter for forskellige instrumenter som Johann Sebastian Bach i 1721 tilegnede markgreven af Brandenburg. Vi hører et udvalg.

Kunstskole a la Bauhaus: Om stoflighed og rytme. Arbejde med monotypier.

14.15 - 15.00 **Kursusforløb, fortsat**

15.30 - 17.15 **Alle: Hvor er Tyskland på vej hen?**
Krig i Ukraine, Trump i det hvide hus, højrepopulisme og et EU, der skal sætte ny retning. Foredrag ved Casper Dalboe

19.30 **Tyskernes kultur og mentalitet**

Hvordan er tyskerne egentlig som folk? DR's Tysklandskorrespondent, Michael Reiter, dykker ned i den tyske kultur og de mange facetter af tyskernes mentalitet. Fra de formelle omgangsformer til de mere humoristiske og skæve sider af kulturen, som Reiter har oplevet på sine reportagerejser. Vi får et anderledes og underholdende indblik i, hvad der gør tyskerne til dem, de er - og hvad der er godt at vide, når man besøger dem. Åbent for gæster udefra.

9.00 - 9.45 **Morgensamling** med Casper Dalboe

10.00 - 12.00 **Kursusforløb:**

Nordtyskland/Dybbøl: Samtale med Kirsten Fennert, hvis familie er tysk, og hun voksede op i Flensburg, men kom til Danmark som 8-årig. Vi hører om et liv som både tysk og dansk (Klaus Bjerre) + Skal vi igen læne os op ad Tyskland? (Casper Dalboe)

Klassiske tyske værker: Georg F. Händel: Messias

Händels Messias går for at være den ultimative juleklassiker sammen med Bachs Juleoratorium. Men oprindeligt var det blot et bibelsk oratorium, der fortæller historien om Guds søn og hans tilværelse på jorden. Vi hører værket i udvalg.

Kunstscole a la Bauhaus: Mønstre, arkitektur og designeksempler. Vi arbejder med mønstre til borddekoration og tryk.

14.15 - 15.00 **Kursusforløb, fortsat**

15.30 - 16.30 **Hvad udad tabes, skal indad vindes** - gåtur på diget med Simon Vikstrøm og Thomas Bjerre

16.30 **Duge, lys og servietter** lægges frem i spisesalen til festmiddagen. Alle er med til at pynte deres eget bord

18.00 **Tyskinspireret festmiddag med underholdning** af Peter Søvad og Mikkel Thomas. Vi begynder med en velkomstdrink og fotografering af gruppen i Koncerthuset.

Aftenvagt: Peter Søvad og Mikkel Thomas

9.00 - 9.45 **Morgensamling** med Jesper Bertelsen

10.00 - 12.00 **Kursusforløb:**

Nordtyskland/Dybbøl: Grænselandets historie: Genforeningen 1920, genforeningsarkitekten H.P. Hanssen og påskekrisen (Klaus Bjerre)

Klassiske tyske værker: Ludwig van Beethoven: Symfoni nr. 9
Beethovens 9. symfoni er et skelsættende værk i den klassiske musikhistorie. Symfonien er en ultimativ musikalsk opfordring til fred og fællesskab på jorden. 'Ode til glæden', den majestætiske hymne i sidste sats, er udnævnt til EU's officielle Europahymne. Vi hører hele værket i sin fulde længde.

Kunstskole a la Bauhaus: Om at skabe en fortælling i form. Form i rummet

14.15 - 15.00 **Kursusforløb, fortsat**

15.30 - 17.15 **Fuglene vender tilbage.**
Om naturen og fuglene i marsklandet, der allerede nu emmer af liv. Ved Simon Vikstrøm (KH)

Eller: **Åbent værksted** med Ginalina Gendy + frivillige

19.30 **Oz und die böse Hexe**
- ein Deutschland-Spezial
Tyske singer-song-writer Oliver Ziegler og hans polskfødte og tyskuddannede skuespillerhustru har slået sig ned på Falster - og giver i aften en særlig forestilling med vægt på tysk musik og litteratur (KH)

Af sted til Tyskland

Fredag d. 7. marts

9.00 - 13.30	Kørsel fra Marielyst til Rendsborg
13.30 - 15.00	Frokost på egen hånd
15.00 - 16.30	Sightseeing i Rendsborg. Tidligere en vigtig fæstning i hertugdømmet Slesvig, hvor magtkampe mellem Danmark og Tyskland udspillede sig. Et af stoppene på Kielerkanalen
16.30 - 17.30	Kørsel til hotel i udkanten af Flensburg
17.30	Indlogering Hotel des Nordens - fælles aftensmad på hotellet

Lørdag d. 8. marts

9.00 - 10.15	Kørsel til Friedrichstadt
10.15 - 11.30	Rundvisning i Friedrichstadt. Grundlagt af hollandske religiøse flygtninge, tidligere kendt for sin religiøse tolerance og nu til dags især for det hollandskinspirerede kanalsystem.
11.30 - 12.30	Frokost på egen hånd i Friedrichstadt
12.30 - 13.00	Kørsel til Husum
13.00 - 15.00	Sightseeing i Husum. Tysk havneby, kendt som “den grå by ved havet” og en del af det danske kongerige frem til 1864. Har et af Europas største tidevandsforskelle.
15.00 - 15.45	Kørsel til Flensburg
16.00 - 17.30	Byvandring i Flensburg med dansktalende guide. Tidligere dansk by og vigtig havneby, med tæt kulturel tilknytning til både Danmark og Tyskland - også i dag.
17.30 - 17.45	Kørsel til Hotel des Nordens - fælles aftensmad på hotellet

Søndag d. 9. marts

9.00 - 10.00	Kørsel til Dybbøl Mølle
10.00 - 11.30	Dybbøl Mølle. Symbolet på dansk modstand og national identitet, især kendt for sin rolle under slaget ved Dybbøl i 1864.
11.30 - 12.00	Kørsel ind til Sønderborg
12.00 - 13.30	Frokost på egen hånd i Sønderborg
13.30 - 15.00	Sønderborg Slot. Slot med en lang historie fra middelalderen, centrum for krigene mellem Danmark og Tyskland om Slesvig.
15.00 - 15.20	Kørsel til Deutsches Museum, inkl. intro til museet
15.20 - 16.30	Deutsches Museum. Fokuserer på tyske mindretals kultur og historie i Danmark, især efter genforeningen i 1920.
16.30 - 17.30	Kørsel til Hotel des Nordens - fælles aftenmad på hotellet

Mandag d. 10. marts

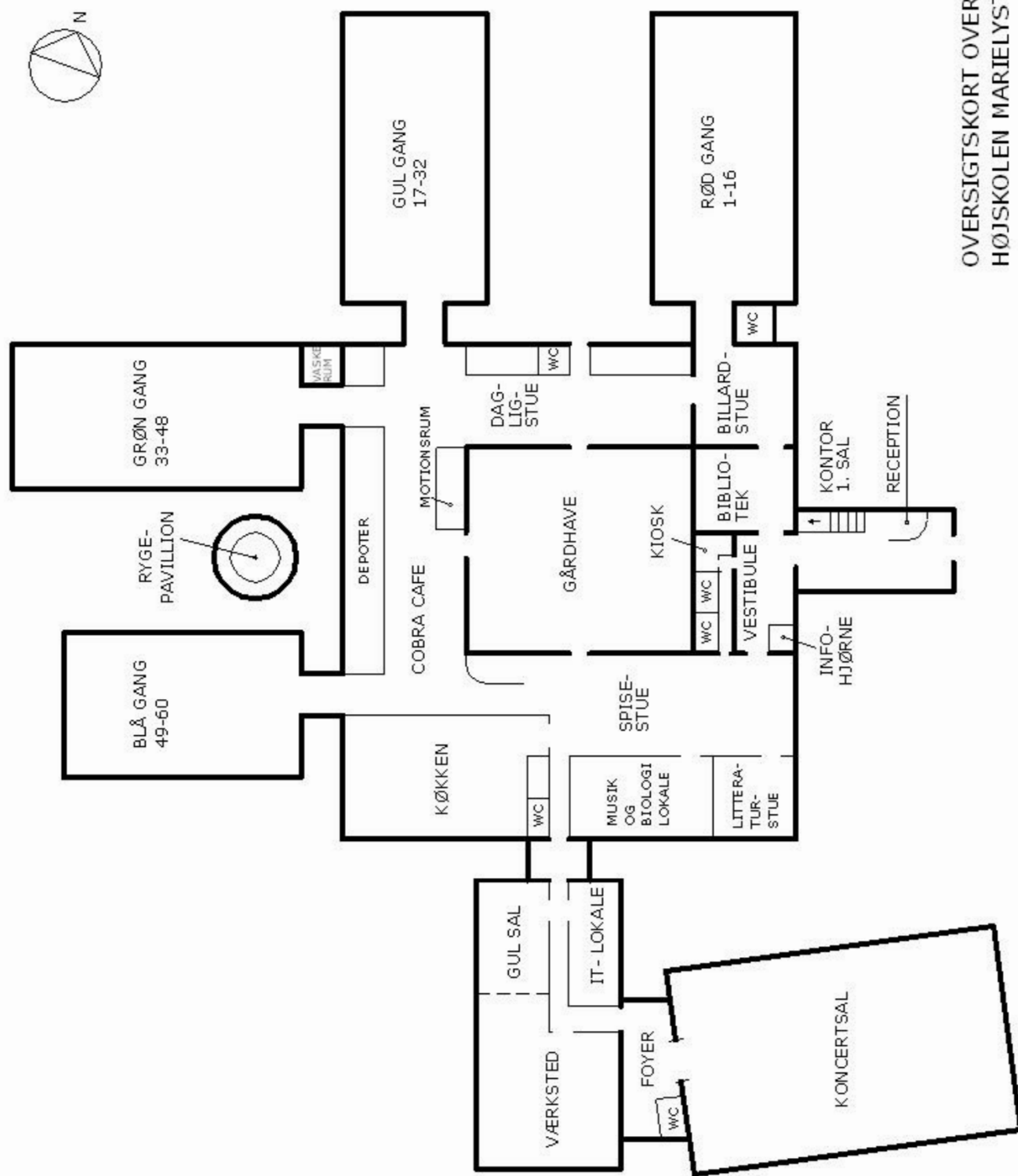
9.00 - 10.00	Kørsel til Bredsted
10.00 - 11.30	Rundvisning på Det Frisiske Institut i Bredsted med dansktalende professor. Kulturinstitutionen er dedikeret til bevarelsen af frisisk sprog og kultur, en minoritetsgruppe i det dansk-tyske grænseland.
11.30 - 12.15	Kørsel til Jaruplund syd for Flensburg
12.015 - 16.00	Frokost, foredrag og kaffe på Jaruplund Højskole. Dansk folkehøjskolecenter, der understøtter og udvikler dansk kultur i Tyskland.
16.00 - 16.30	Kørsel til Hotel des Nordens - fælles aftensmad på hotellet

Tirsdag d. 11. marts

9.00 - 9.45	Kørsel til Dannevirke
9.45 - 11.15	Rundvisning på Dannevirke. Gammelt dansk forsvarsanlæg, der i århundreder markerede grænsen mellem Danmark og først Frankerriget, senere Det Tysk-Romerske Rige.
11.15 - 11.45	Kørsel til Slesvig By
11.45 - 12.30	Rundvisning i Slesvig Domkirke. En kirke med rødder tilbage til middelalderen, som symboliserer regionens skiftende religiøse og nationale tilhørsforhold.
12.30- 13.45	Frokost på egen hånd i Slesvig
13.45 - 14.45	Kørsel til Aabenraa
14.45 - 15.45	Sønderjysk kaffebord på Folkehjem i Aabenraa
15.45 - 16.00	Kørsel til Knivsbjerg
16.00 - 17.20	Knivsbjerg. Møde med Hinrich Jürgensen, formand for BDN (Bund Deutscher Nordschlesviger). Knivsbjerg er et bakkedrag mellem Aabenraa og Haderslev, hvor det tyske mindretal oprettede et samlingssted i 1890'erne. Stedet spillede også en rolle før, under og efter 2. Verdenskrig. Vi kommer også til at høre om Bismarcktårnet, som blev sprængt i 1945.
17.20 - 18.00	Kørsel til Hotel des Nordens - fælles aftensmad på hotellet

Onsdag d. 12. marts

9.00 - 10.00	Kørsel til Christiansfeld
10.00 - 11.30	Besøg i Brødremenigheden. Religiøs menighed i Christiansfeld, der er på UNESCO's verdensarvsliste. Meget speciel kirkebygning, hvor menigheden sidder på langs.
11.30 - 12.30	Frokost på egen hånd i Christiansfeld
12.30 -17.00	Kørsel hjem til højskolen

OVERSIGTSKORT OVER
HØJSKOLEN MARIELYST

PRAKTISKE OPLYSNINGER PÅ SKOLEN

Højskolens wifi-navn er: **Hojskolen_Wi_Fi**

Kode til Højskolens wifi-net er: **12345678**

Højskolen låses af om aftenen kl. 22.00.

Nummeret til vagttelefonen er 93 93 00 42

Vagttelefonen er åben efter kl. 22.00. Opkald til vagttelefonen er udelukkende til nødsituationer.

DINE GUIDER PÅ REJSEN:

Klaus Bjerre

Tidligere gymnasielærer i historie.
Rutineret rejseguide for bl.a. Viktors
Farmor.

Casper Dalboe

Skolens egen universitetsuddannede
historielærer. Også med baggrund som
rejseguide.

PRAKTISKE OPLYSNINGER PÅ REJSEN

Vi bor på Hotel des Nordens i Flensborg. Læs om hotellet her: www.hotel-des-nordens.com/dk

PRIS FOR OPHOLD OG REJSE

Enkeltværelse: 14.800

Dobbeltværelse: 26.150

Måske også et kursus for dig:

HALLØJ PÅ BADEHOTELLET

Hold 11 – 18.-24. maj 2025

Det er sundt og godt at grine, men det med humor er ikke det bare pjat. På dette hold dykker vi ned i humorens betydning og den rolle, den spiller i vores liv. Det skal nok blive sjovt!

Du skal vælge mellem tre forskellige kursusforløb:

Humor: Vi kan komme langt med humor, når vi vil forstå hinanden. På kurset taler vi om, hvad humorens væsen (måske) er, hvordan man kan forstå, hvad humor gør, og hvad den kan - hvorfor vi faktisk har brug for den.

Lærere: Michael Eigtved og Kåre Lind

Olsen Banden: Vi skal ind i Olsen Bandens univers og opdage, hvad filmene og deres ikoniske karakterer fortæller os om danskhed og vores fælles historie.

Lærer Casper Dalboe

Syng og hav det sjovt: Her er sangglæden i centrum. Det er for dig, der elsker at synge sammen med andre – uanset om du har erfaring eller ej. Vi skal synge både kendte og nye sange, lave sjove øvelser, hvor vi arbejder med både stemmen og kroppen - og så skal vi ikke mindst grine sammen!

Lærer Peter Søvad

